

NGHIÊN CỨU KHOA HỌC VÀ ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC CỦA MALAYXIA

Thạc sỹ: Đinh Thị Thúy Phương*

Tổng cục Thống kê Malaysia (TCTKMA) trực thuộc Văn phòng Thủ tướng. Ban lãnh đạo Tổng cục, gồm Tổng cục trưởng và 02 Phó Tổng cục trưởng. Ở cơ Trung ương của TCTKMA có 19 Vụ, ở địa phương có 14 Cục Thống kê (tương đương Cục Thống kê tỉnh, thành phố của Việt Nam) và 28 đơn vị chi nhánh thuộc Cục Thống kê (nhiệm vụ chủ yếu là thu thập số liệu tại địa bàn)¹, không có thống kê cấp huyện. TCTKMA có 3.148 cán bộ, công chức, trong đó, có 356 là chuyên gia thống kê (Professionals), 2792 nhân viên trợ giúp thống kê (supporting staff), so với năm 2006, tăng 859 người.

Hoạt động đào tạo

TCTKMA thực hiện chính sách đào tạo cho các cán bộ, công chức làm việc tại khu vực công do Chính phủ Malaysia ban hành năm 2005. Theo đó, Chính phủ khuyến khích cán bộ công chức thường xuyên học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và các kỹ năng khác. Mỗi cán bộ, công chức đều bắt buộc phải học tối thiểu 7 ngày/năm. Nhằm thực hiện tốt chính sách đào tạo nói trên, TCTKMA đã thành lập Ủy ban Kế hoạch đào tạo do một Phó Tổng cục trưởng phụ trách. Giúp việc Ủy ban Kế hoạch đào tạo là Vụ trưởng Vụ Đào tạo Thống kê.

Vụ Đào tạo thống kê được thành lập từ năm 2002 (trước năm 2002 là một bộ phận thuộc Vụ Nghiên cứu và phát triển, TCTKMA). Hiện nay, Vụ Đào tạo thống kê có 6 phòng chức năng, gồm: P.

Nhân lực và Dịch vụ; P. Phát triển quản lý và Chất lượng; P. Điều phối và phát triển (03 phòng này thuộc lĩnh vực Quản lý và nghiên cứu); P. Phát triển chuyên môn và thông tin; P. Mở rộng quan hệ quốc tế và thư viện; P. Hỗ trợ dịch vụ (03 phòng này thuộc lĩnh vực Phát triển nghiệp vụ, công nghệ thông tin và thư viện), với 27 người (09 chuyên viên chính, 18 chuyên viên, trong đó có 01 thư ký Vụ trưởng).

Chức năng chính của Vụ Đào tạo thống kê là quản lý và tổ chức công tác đào tạo nhân lực cho ngành Thống kê Malaysia. Hàng năm, Vụ Đào tạo thống kê tiến hành xây dựng kế hoạch đào tạo trình lên Ủy ban Kế hoạch đào tạo xem xét để trình Chính phủ phê duyệt và tổ chức đào tạo theo kế hoạch đã được phê duyệt.

Các lĩnh vực đào tạo: Hiện nay, TCTKMA đào tạo nguồn nhân lực cho ngành Thống kê tập trung vào 4 lĩnh vực: (i) Chuyên môn, nghiệp vụ; (ii) Công nghệ thông tin; (iii) Kỹ năng quản lý; (iv) Hành vi, ứng xử. Ngoài ra, còn thực hiện chương trình đào tạo thông qua chia sẻ kiến thức (cán bộ đi học tập, hội thảo ở nước ngoài về, phải có báo cáo và tổ chức trình bày trong đơn vị kết quả học tập và hội thảo). Vụ Đào tạo thống kê thiết kế các khóa đào tạo cụ thể của từng lĩnh vực theo các cấp độ khác nhau. Riêng lĩnh vực chuyên môn nghiệp vụ có 17 cấp độ khác nhau. Hiện nay đã có 200 công chức đạt cấp độ 17 và trở thành giảng viên của TCTKMA.

* Trưởng phòng Quản lý khoa học & Đào tạo - Viện Khoa học Thống kê

¹ Tùy theo qui mô của tỉnh, đối với tỉnh có qui mô nhỏ, không có chi nhánh thuộc Cục Thống kê tỉnh, đối với tỉnh có qui mô lớn có thể có nhiều chi nhánh thuộc Cục Thống kê tỉnh

Các khóa đào tạo này được đăng tải trên website của TCTKMA và gửi văn bản tới các đơn vị trong TC-TKMA. Cán bộ, công chức của TCTKMA đăng ký nhu cầu học (thời gian, khóa học, cấp độ...). Giáo viên giảng dạy chủ yếu đến từ các đơn vị thuộc TCTK Malaysia², một số trường đại học, chuyên gia tư vấn và công ty tư nhân. Năm 2009, Vụ Đào tạo đã tổ chức được 115 khóa đào tạo, đào tạo lại và cập nhật kiến thức, đồng thời cử các cán bộ, công chức của TCTKMA tham dự 155 khóa đào tạo do các cơ quan của Chính phủ và tư nhân tổ chức.

Ứng dụng CNTT để quản lý hoạt động đào tạo, Vụ Đào tạo thống kê đã xây dựng 2 phần mềm quản lý hoạt động đào tạo: (i) Phần mềm quản lý nội bộ (Conventional) có chức năng chính là quản lý chi tiết quá trình tham gia các khóa đào tạo của từng cán bộ công chức thuộc TCTKMA (họ, tên, số định danh của người học, khóa học, thời gian học, hình thức học, bậc học... và tổng hợp kết quả đào tạo theo các tiêu thức khác nhau); phần mềm này cung cấp toàn bộ dữ liệu chi tiết của từng cá nhân tham gia các khóa đào tạo, đào tạo lại và cập nhật kiến thức; (ii) Phần mềm quản lý trực tuyến (Online) có chức năng chính để đăng ký nhu cầu học trực tuyến của các cán bộ, công chức ngành Thống kê. Ngoài 2 phần mềm quản lý hoạt động đào tạo này, mỗi cán bộ công chức được trang bị một cuốn sổ để ghi chép quá trình học tập của mình. Cán bộ công chức tự giác ghi các khóa đào tạo đã tham gia trong năm, lãnh đạo đơn vị xem xét và ký xác nhận vào sổ ghi chép của công chức.

Nhận thức được tầm quan trọng của hoạt động đào tạo nhân lực cho ngành Thống kê Malaysia, TC-TKMA sẽ nâng cấp Vụ Đào tạo Thống kê thành Học viện Đào tạo nhân lực cho ngành Thống kê. Học viện sẽ chính thức hoạt động từ đầu năm 2011 tại trụ sở mới cách trụ sở của TCTKMA khoảng 3 giờ

đi bằng ô tô. Mục tiêu của học Viện, nhằm tạo cơ hội cho cán bộ công chức thống kê phát triển chuyên môn, nghiệp vụ, công nghệ thông tin, kiến thức quản lý (hành chính, tài chính, chuyên môn), ý thức làm việc và phát triển toàn diện về thể chất và tinh thần.

Hoạt động nghiên cứu

Vụ Nghiên cứu và phát triển là 1 trong 19 đơn vị thuộc TCTKMA. Vụ có 5 phòng: P. Nghiên cứu, P. Nghiên cứu đặc biệt (02 phòng này thuộc lĩnh vực nghiên cứu), P. Tiêu chuẩn, P. Điều tra kinh tế và hộ gia đình (02 phòng này thuộc lĩnh vực phát triển), và P. Hành chính. Số cán bộ công chức có 22 người, gồm: 03 lãnh đạo Vụ, 15 công chức thống kê, 4 công chức hành chính (có 01 thư ký Vụ trưởng). Vụ thực hiện 02 chức năng chính là phát triển các công cụ/phương pháp nghiên cứu nhằm đáp ứng các yêu cầu của TCTKMA; và cải thiện năng lực phân tích số liệu.

Một số hoạt động chủ yếu năm 2010 do Vụ Nghiên cứu và phát triển thực hiện là Nghiên cứu tỷ lệ trả lời đối với một số cuộc điều tra, phân loại trong thống kê, nghiên cứu về tích hợp các bảng hỏi trong điều tra kinh tế (hiện nay có nhiều cuộc điều tra, nội dung trùng lặp, phải tiến hành rà soát), nghiên cứu các phương pháp ước lượng khu vực nhỏ, nghiên cứu chỉ số chi phí lao động, nghiên cứu thống kê tội phạm, nghiên cứu quy trình chuẩn trong hoạt động dự báo, nghiên cứu gánh nặng đối với người cung cấp thông tin (Đối với lĩnh vực nghiên cứu). Xây dựng bảng phân ngành chuẩn của Malaysia (MSIC 2008), xây dựng bảng phân ngành sản phẩm theo ngành hoạt động (MCPA 2008), nghiên cứu tính hiệu quả của phương pháp tiếp cận từ doanh nghiệp so với phương pháp tiếp cận từ đơn vị cơ sở, điều phối viên trong nhóm sáng kiến và đổi mới, thư ký cho Ủy ban Kỹ thuật, thư ký nhóm xây

² Tiêu chuẩn giáo viên là có chứng chỉ cấp quốc gia, nếu là cán bộ cơ quan Thống kê Malaysia phải có chứng chỉ do cơ quan Thống kê quốc gia Malaysia cấp (Tổng cục trưởng ký).

dựng các bảng phân loại sử dụng trong công tác thống kê, nghiên cứu các biến (thông tin) không sử dụng trong các cuộc điều tra, xây dựng các thuật ngữ thông dụng trong thống kê, điều tra đột xuất, (Điều tra mức độ hài lòng của người tiêu dùng, Điều tra khu vực phi chính thức, Điều tra tính liêm trực, Điều tra quan điểm về thu phí đường cao tốc...), cung cấp dịch vụ tư vấn thống kê cho một số cơ quan khác, biên soạn và xuất bản ấn phẩm “Malaysia qua số liệu thống kê”.

Hoạt động phân tích và dự báo kinh tế

Hoạt động phân tích và dự báo kinh tế do Vụ Các chỉ tiêu kinh tế thực hiện thuộc TCTKMA. Chức năng của Vụ Các chỉ tiêu kinh tế là biên soạn bảng I/O, các chỉ tiêu kinh tế (các chỉ tiêu tương lai, các chỉ tiêu hiện tại, các chỉ tiêu trễ), tài khoản phân phối và thu nhập, tài khoản vốn. Trên cơ sở biên soạn bảng I/O, các chỉ tiêu kinh tế và các tài khoản này, Vụ sẽ tiến hành phân tích và dự báo kinh tế. Vụ đã tiến hành phân tích và dự báo một cách thường xuyên ở các lĩnh vực sau:

Phân tích cấu trúc của bảng I/O: TCTKMA đã biên soạn bảng I/O năm 1978, 1983, 1987, 1991, 2000, 2005 (đang tiến hành lập Bảng I/O năm 2010). Phân tích Bảng I/O theo các loại bảng đầu vào, đầu ra (11 bảng cơ bản sản phẩm theo ngành hoạt động, 10 bảng theo ngành sản phẩm), phân tích đa nhân tố... TCTKMA sử dụng Bảng I/O để phân tích ảnh hưởng của tác động do thay đổi sản phẩm hay ngành và phân tích mối liên kết giữa các ngành trong nền kinh tế.

Biên soạn và phân tích các chỉ số kinh tế, gồm các chỉ số Leading indices (8 chỉ số), Coincident indices (6 chỉ số), Lagging indices (5 chỉ số). Phân tích các chỉ số này, TCTKMA sẽ chỉ ra những dấu hiệu phục hồi hay suy thoái nền kinh tế Malaysia.

Dự báo được thực hiện theo qui trình 3 bước: Bước 1 - Chuẩn bị số liệu; Bước 2 - Lọc số liệu; Bước Ba - Dự báo. Dự báo định lượng theo phương pháp phân tích chuỗi thời gian và phương pháp hồi

quy (toán kinh tế); dự báo định tính theo phương pháp ý kiến chuyên gia, tưởng tượng viễn cảnh trong tương lai, thăm dò qua quan sát trực giác...

Một số quan sát khác

Xây dựng và thực hiện chiến lược phát triển thống kê: TCTKMA đã tiến hành xây dựng chiến lược phát triển thống kê Malaysia với Tầm nhìn là “Đến năm 2020, Thống kê Malaysia trở thành tổ chức thống kê dẫn đầu thế giới”. Theo đó, các đơn vị thuộc TCTKMA đều xác định sứ mệnh, tầm nhìn của từng đơn vị phù hợp với tầm nhìn chung của TCTKMA.

Quản lý linh hoạt thời gian lao động của cán bộ công chức thống kê: TCTKMA qui định 2 lựa chọn về thời gian đi làm trong ngày. Công chức có thể đăng ký đi làm từ 8 giờ 30 hoặc từ 9 giờ 30, miễn đảm bảo thời gian làm việc trong ngày đủ 8 tiếng. Quản lý thời gian lao động bằng thẻ từ (ra vào cửa cơ quan phải dùng thẻ từ).

Thư ký Vụ trưởng: Mỗi Vụ đều bố trí một thư ký cho Vụ trưởng để giải quyết các công việc hành chính, như lập kế hoạch công tác tuần, tháng năm cho Vụ trưởng, tiếp nhận và trả lời điện thoại khi Vụ trưởng đi vắng, sắp xếp các cuộc họp hoặc tiếp các đối tác...

Điều tra và tổng điều tra: TCTKMA thực hiện 52 cuộc điều tra và tổng điều tra, 19 Statistical compilation, cập nhật thường xuyên dàn mẫu cơ sở kinh tế và dàn mẫu hộ gia đình.

Thực hiện dịch vụ cung cấp số liệu qua tin nhắn SMS (khách hàng có nhu cầu thông tin thống kê, nhắn tin qua số 15888)

Kết luận

TCTKMA là hệ thống thống kê tập trung được tổ chức theo 2 cấp: Cấp Trung ương và cấp tỉnh, thành phố (không có thống kê cấp huyện), tùy theo qui mô của mỗi tỉnh sẽ có các đơn vị địa bàn để thu thập số liệu (một số tỉnh không có đơn vị địa bàn). Vụ TKTKQG không thực hiện lập Bảng I/O, lập một số tài khoản thuộc hệ thống tài khoản quốc gia,

nhiệm vụ này giao cho Vụ Các chỉ tiêu kinh tế thực hiện (khác với Việt Nam).

Hoạt động đào tạo, đào tạo lại, cập nhật kiến thức: TCTKMA rất coi trọng công tác đào tạo, đào tạo lại và cập nhật kiến thức cho nhân lực ngành Thống kê. TCTKMA đã thành lập Ủy ban đào tạo nguồn nhân lực và một đơn vị cấp vụ chuyên trách về đào tạo (hiện nay là Vụ Đào tạo thống kê, đến năm 2011 được nâng cấp lên Học viện đào tạo thống kê). Đào tạo nguồn nhân lực thống kê một cách toàn diện (nghề nghiệp, quản lý, tin học, hành vi cư xử...). Cập nhật và nâng cao kiến thức là nhiệm vụ bắt buộc đối với mỗi công chức, viên chức thống kê và có qui chế rõ ràng, nếu không hoàn thành nhiệm vụ học tập. Theo dõi và quản lý chặt chẽ quá trình học tập của từng cán bộ công chức thống kê thông qua các phần mềm chuyên dụng.

Hoạt động nghiên cứu và phát triển cũng được TCTKMA coi trọng. Nghiên cứu cơ bản kết hợp với nghiên cứu triển khai ứng dụng. Nghiên cứu kỹ thuật ước lượng phạm vi nhỏ là hướng nghiên cứu mới của thống kê Malaysia

Hoạt động phân tích và dự báo được tiến hành thường xuyên, kết quả phân tích và dự báo là một trong các sản phẩm quan trọng của TCTKMA.

Một số kiến nghị

Kiến nghị lãnh đạo Tổng cục giao các đơn vị dưới đây chủ trì giúp lãnh đạo Tổng cục triển khai thực hiện một số hoạt động liên quan đến lĩnh vực đào tạo nguồn nhân lực cho ngành Thống kê và lĩnh vực lĩnh vực phân tích và dự báo.

Về đào tạo nguồn nhân lực: Giao Vụ Tổ chức cán bộ chủ trì phối hợp với Viện KHTK xây dựng Đề án đào tạo, đào tạo lại và cập nhật kiến thức cho cán bộ, công chức ngành Thống kê. Để nâng cao chất lượng nguồn nhân lực ngành Thống kê về trình độ chuyên môn; CNTT; ngoại ngữ và kỹ năng quản

lý, trước hết phải đẩy mạnh hoạt động đào tạo nguồn nhân lực như TCTKMA đã thực hiện.

Về phân tích và dự báo:

Giao Vụ TK Tổng hợp chủ trì xây dựng các chỉ tiêu kinh tế vĩ mô phục vụ cho phân tích và dự báo ngắn hạn. TCTKMA khá thành công trong việc sử dụng các chỉ tiêu nói trên để phân tích và dự báo kinh tế;

Giao Vụ TK TKQG triển khai phân tích bảng I/O. TCTKMA khá mạnh trong việc phân tích bảng I/O.

Về hợp tác song phương với TCTKMA: Giao Vụ TK nước ngoài và Hợp tác quốc tế trao đổi với TCTKMA hỗ trợ kỹ thuật trong các hoạt động đào tạo, phân tích và dự báo. ■

Tài liệu tham khảo:

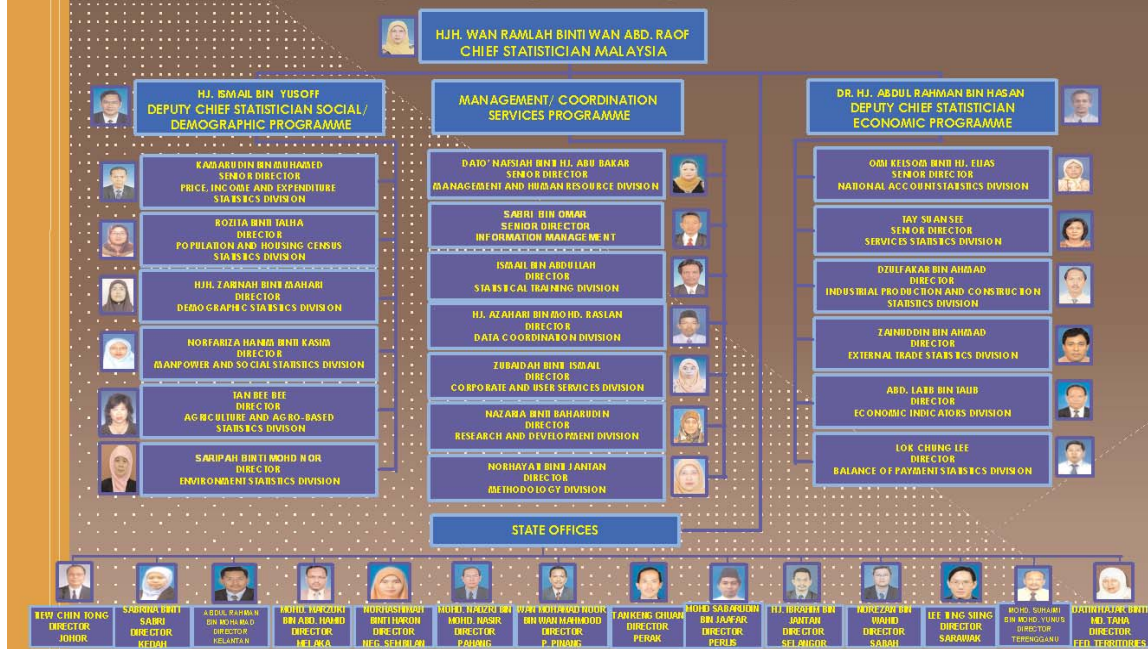
1. Viện Khoa học Thống kê (2010), Báo cáo kết quả khảo sát tại Cục Thống kê Malaysia
2. Statistical Training Division Malaysia (2010), introduction to Statistical Training Division
3. Research and Development Division Malaysia (2010), introduction to Research and Development Division

PHỤ LỤC 1:
CƠ CẤU TỔ CHỨC TCKMA

DEPARTMENT OF STATISTICS MALAYSIA

ORGANISATION CHART

PHỤ LỤC 2:
CÁC CHỈ SỐ PHẢN ẢNH XU HƯỚNG BIẾN ĐỘNG CỦA NỀN KINH TẾ MALAYSIA

Các chỉ số cho thấy dấu hiệu báo trước (*Leading indices*): Cung tiền thực tế; Tốc độ tăng chỉ số giá nguyên vật liệu công nghiệp; Chỉ số cổ phần công nghiệp; Tốc độ tăng chỉ số giá tiêu dùng dịch vụ; Tỷ lệ giá chi phí cho một đơn vị lao động; Số lượng cấp phép nhà ở; Tổng kim ngạch thương mại; Số lượng các công ty đăng ký thành lập mới.

Các chỉ số đo lường hiện tại (*Coincident in-*

dices): Chỉ số sản xuất công nghiệp; Tổng nhập khẩu thực tế; Lương, tiền công và giá trị sản xuất thực tế; Tổng số lao động có việc làm và giá trị sản xuất; Doanh thu thực, giá trị sản xuất; Các đóng góp thực tế.

Các chỉ số cho thấy độ trễ (*Lagging indices*): Tín hiệu tỷ lệ/tỷ giá đồng tiền giảm; Vay thực vượt quá mức cho phép của tư nhân; Số dự án đầu tư được

chấp nhận; Số lượng người không có khả năng thanh toán nợ tăng lên; Số lượng cấp phép các loại xe

Các bước biên soạn các chỉ số kinh tế nói trên: Thu thập số liệu; phân tích sơ bộ số liệu; phân tích chu trình tham chiếu; phân loại và lựa chọn chuỗi thời gian; tính toán các chỉ số cấu phần.

Malaysia đưa ra 3 dấu hiệu thể hiện suy thoái kinh tế

i. Dấu hiệu thứ nhất:

- Chỉ số Leading (L_1): L_1 (5%)
- Chỉ số Coincident (C_1): C_1 ($> L_1$)
- Chỉ số Lagging (S_1): S_1 ($> C_1$)

ii. Dấu hiệu thứ hai:

- Chỉ số Leading (L_2): L_2 (0%)
- Chỉ số Coincident (C_2): C_2 (5%)
- Chỉ số Lagging (S_2): S_2 ($> 7,5\%$)

iii. Dấu hiệu thứ ba:

- Chỉ số Leading (L_3): L_3 (-5,0%)
- Chỉ số Coincident (C_3): C_3 (0,0%)
- Chỉ số Lagging (S_3): S_3 (5,0%)

Malaysia đưa ra 3 dấu hiệu thể hiện phục hồi kinh tế

i. Dấu hiệu thứ nhất:

- Chỉ số Leading (L_1): L_1 (-5%)
- Chỉ số Coincident (C_1): C_1 (-5%)
- Chỉ số Lagging (S_1): S_1 (5%)

ii. Dấu hiệu thứ hai:

- Chỉ số Leading (L_2): L_2 (0%)
- Chỉ số Coincident (C_2): C_2 (-5%)
- Chỉ số Lagging (S_2): S_2 ($< - 5\%$)

iii. Dấu hiệu thứ ba:

- Chỉ số Leading (L_3): L_3 (5,0%)
- Chỉ số Coincident (C_3): C_3 (0,0%)
- Chỉ số Lagging (S_3): S_3 ($< -5,0\%$)

*** Thách thức:**

- Chỉ số Leading không thể đo lường hoặc dự báo được sự thay đổi của nền kinh tế;
- Chỉ số Coincident không thể đo lường được

thực trạng nền kinh tế hiện nay tốt hay xấu;

- Người sử dụng phải thận trọng đối với những hạn chế khi ứng dụng hệ thống.

- Cuối cùng các chỉ số nêu trên trước khi công bố cần phải có sự đánh giá của con người.

*** Kế hoạch tương lai**

Hệ thống chỉ tiêu được thiết lập năm 1993, nền kinh tế hiện nay có nhiều biến động do vậy cần phải chuyển đổi, năm 2008 và 2009 đã có nhiều sửa đổi, hiện nay cơ quan Thống kê Malaysia (Vụ các chỉ tiêu kinh tế) đang hoàn thiện trên cơ sở:

- Rà soát các cấu phần hiện có;
- Bổ sung những biến mới;
- Đánh giá bổ sung phương pháp luận mới;
- Xây dựng chỉ số bổ sung;
- Đánh giá hiệu quả của thử nghiệm;
- Xây dựng đồng hồ chu kỳ kinh doanh (BCC)

dựa trên cơ sở một số nước đã thực hiện như Hàn Quốc; OECD.